

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 2. Quænam subjiciuntur Dominio hominis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

toritate, nisi lex, vel pactum obsistat. Quod addo, quia ejus usus potest lege, vel pactione impediri: sic Pupillus non potest bona sua alienare, licet sit eorum Dominus; nec debitor pignus, quamvis sit eius Dominus, ob pactionem cum creditore initam.

Dividitur 1. in altum, quod habet Resp. seu Princeps, disponendi de bonis, & actionibus privatorum ad bonum commune; & in humile, quod quisque privatus habet disponendi de suis bonis, in proprium commodum. 2. In plenum seu perfectum, quod est Jus disponendi de re, & fructibus eius, tanquam suis; & non plenum, quod est Jus disponendi, vel de sola re, vel de solis emolumentis; unde subdividitur in directum, quo quis habet solam proprietatem rei sine Jure percipiendi eius fructus, & in utile, quod est Jus disponendi de fructibus, & emolumentis rei non de ipsa re.

Q. 2. Quenam subjiciuntur Dominio hominis?

Resp. I. Res omnes externæ, & inferiores, usibus humanis subiectæ, cadunt sub Dominium hominis Jure naturæ, ut agri, montes, flumina, plantæ, bestię, metalla, & alia similia. Ex Psal. 8. *Omnia subjecisti sub pedibus ejus.* Nam homo habet à natura potestatem disponendi de illis in suum commodum.

Resp. II. Ex communi Doctorum sententia, homo non habet Jure naturæ Dominium in alterum

alterum hominem: quia omnes homines Jure naturæ sunt pares, cum sint eiusdem naturæ, ab eodem parente, & in eundem finem conditi; potest tamen homo illud habere Jure gentium, & civili, ut constat ex Scriptura.

Dominium autem in servos, seu mancipia, quatuor modis acquiritur. 1. Jure belli iusti. 2. Nativitate, ita ut qui nascitur ex serva servus fiat. 3. Justa condemnatione, ut cum quis ob crimen servitute damnatur à Judice. 4. Emptione, homo enim, cum sit Dominus suæ libertatis, potest se ipsum vendere. Possunt etiam parentes ob gravissimam necessitatem vendere proles non emancipatas: quamdiu enim proles sunt sub patria potestate, parentes habent Jus ex illis percipiendi omnia emolumenta quæ ipsi de se percipere possent, si essent sui Juris. Jure tamen civili solus Pater potest vendere prolem, & solum propter nimiam paupertatem, & victus causâ. Imò in Gallia ne Pater quidem id potest propter quamcumque necessitatem, nam leges vetant, & irritant ejusmodi venditiones.

Hinc non licet servis fugere, saltem si venditione, vel nativitate facti sint servi, modò iis alimenta necessaria tribuantur, nec vi impellantur ad peccandum, quam aliter vitare nequeant: nam fugiendo se ipsos Domino subtrahunt, & furantur, contra Jus, quod habet in illos, ideòque ei iniuriam inferunt. *Servum fugitivum sui furtum facere, & ideò non habere locum*

locum nec usucapionem, nec longi temporis prescriptionem manifestum est. l. 1. Cod. de servis fugit. An autem iusto bello captis, & in servitutem redactis ab infidelibus, liceat fugere ad suos, controvertitur. Sed inter omnes constat non licere, si promiserint se nunquam fugituros; nam iure naturali fides data servari debet. *Azor.*

Resp. III. Homo non habet dominium vitæ suæ, sed solus Deus est Dominus vitæ hominum. Ita omnes ex Sap. 16... *Tu es Domine, qui vitæ, & mortis habes potestatem.* Quia homo non potest licite disponere de suo esse, illud destruendo pro arbitrio; nam non potest esse Dominus sui esse; quia Dominus, est quid relativum, ideoque ad aliud; & dicit superioritatem, quæ nequit esse erga seipsum, quamvis quisque possit esse Dominus suarum actionum. Item homo non est Dominus suorum membrorum; quia non est Dominus sui-ipsius, ergo nec membrorum, nam homo est omnes partes simul, quæ suum esse componunt, & integrant.

Resp. IV. Ex communi, neque *Resp.* seu Princeps habet Dominium vitæ suorum subditorum. Nam Deus solus illud habet, cum solus sit creator hominum, qui cum solus dederit eis totum esse, ad eum solum pertinet illud esse pro arbitrio destruere, & occidere innocentes. Princeps tamen habet convenientem usum vitæ subditorum in ordine ad bonum commune; nam potest illam in bello expo-

exponere, quando id necessarium est ad bonum commune, & interficere homines sceleratos, ut custos tranquillitatis & boni publici; sicut homo, ut custos vitæ suæ, potest resecare membrum putridum, & exponere partem pro salute totius.

Resp. V. Ex communi, homo est verè Dominus suæ famæ, & honoris: nam homo famam propriâ industriâ, virtute, ac labore sibi acquirit, & auget; potest eius restitutionem condonare; & in multis casibus potest se ipsum infamare ob iustam causam, v. g. ad sui humiliationem, ad coërcendam superbiam, ad restituendam famam alteri, ad Dei misericordiam commendandam. Non tamen licet se ipsum infamare sine rationabili causa; nam esset contra rectam rationem & illud Eccli. 41 ... *Curam habe de bono nomine.*

Q. 3. *Quænam requiruntur ad acquirendum
Dominium?*

Resp. I. Ad acquirendum Dominium rei, quæ nullius est, sufficit sola rei apprehensio facta animo illam faciendi suam, quod enim nullius est, id ratione naturali occupanti conceditur. l. 3. ff. de Acquir. rer. Domin. Nisi aliter speciali aliqua lege, vel consuetudine statutum sit.

Resp. II. Ad acquirendum dominium rei, quæ habet Dominum, Jure naturæ sufficit mutuus consensus signo externo expressus; sed

Jure